

ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ

Число 20 (64)
жовтень
2019 р.

За вас правда, за вас слава і воля святая!

Газета ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство»

Ми тут: <http://www.kmpzt.org.ua> На фейсбуці — у групі "ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ ЄДНАННЯ"

ЗАДЛЯ РОЗВИТКУ СПРАВЖНЬОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

(Читайте на 3-й стор.)

Андрій КУЛИКОВ: щоб менше потерпати від російської пропаганди...

Можна сказати, що дуже цікавим виявився захід на Форумі видавців, що цього року проходив учергове у Львові, присвячений обговоренню книги відомого українського письменника і журналіста, автора численних публікацій з питань комунікаційних технологій Георгія ПОЧЕПЦОВА під назвою «Дезінформація». Звичайно ж, ми не маємо можливості подати все це обговорення повністю, а вирішили звернути увагу на виступ Андрія КУЛИКОВА, українського журналіста зі світовим іменем. Йому задали таке запитання «Що може зі свого боку зробити на своєму рівні журналіст, а зі свого боку на своєму рівні – споживач медіа, щоб бути меншою мірою жертвою російської пропаганди?». І ось що він відповів:

Споживачі медіа мають у першу чергу звернути увагу на ті якісні програми, які готують українські журналісти й журналістки. На жаль, таких якісних програм, а також публікацій в газетах і журналах – не дуже й багато. Тут, на мою думку, саме тут, є коріння цієї проблеми. Тому що політики-росіяни (і не тільки росіяни) створюють штучні засоби масової інформації для просування своїх ідей у будь-якій країні світу, на яку вони звертають увагу. Але найбільшого ефекту вони досягають у нас. Чому? Тому що у нас немає достатньої кількості якісного вмісту і змісту, який ми можемо їм протиставити. Тільки поясненням, що «це погано, а тому ти його не дивись»

– це все одно як «алкоголь шкодить здоров'ю, а тому не пий пиво, лікеру, горілки» і так далі. Бо все одно багато людей вип'ють хоча б для того, аби перевірити, а наскільки ж воно шкодить здоров'ю. А

якщо людині вчасно показати, які бувають смачні лимонади чи кава там і таке інше, то людина вже буде час від часу звертатися до того, бо в людини виробляється звичка заміщення. Так само, я вважаю, нам поряд з усіма зусиллями, скерованими на розвінчання пропаганди, обов'язково треба докласти зусиль для створення якісного українського продукту: наших телевізійних серіалів, наших токшоу, наших фільмів про історію й су-

часність, бо документалістика тут дуже важлива. І в країнах Заходу, умовно кажучи, свого такого виробництва набагато більше. Тому їхні глядачки й глядачі, слухачки й слухачі, читачки й читачі, користувачки й користувачі не настільки вразливі до російської пропаганди. Звичайно, що є ще чинник мови, великий. І тут для мене велика частина розв'язання проблеми полягає в тому, щоб творити якісний український вміст і зміст російською мовою. Не заціклюватися на цьому, але визнавати, що у нас є дуже багато своїх громадян, для яких російська мова залишається (і ще довго залишатиметься) основним джерелом отримання інформації.

І ще. Георгій ПОЧЕПЦОВ пише про проєкцію російських проблем на Україну. Для ефективної пропаганди особливо важливо, щоб люди там, звідки походить пропаганда, вірили в те, що воно так і є. Тобто, пропаганда, скерована на іншу країну, великою мірою скерована на власну країну і власних споживачів так само. Я (як людина, яка сім років працювала в радянській зовнішній пропаганді) добре це знаю. Я кажу так: пропагандисти насправді часто вірять у те, що вони пропагують. Частково – це виправдання того, що вони можуть відчувати: ми чинимо неправильно, ми порушуємо правила, але ж ми робимо це задля великої мети.

(Закінчення на 4-й стор.)

ЧИТАЙТЕ В ЦЬОМУ ЧИСЛІ:

- ❖ ПРО Фундацію імені Івана БАГРЯНОГО зі США;
- ❖ про те, як успішніше реагувати, аби не стати жертвами російської пропаганди;
- ❖ про необхідність розвивати справжню журналістику, а не її подоби у вигляді піару;
- ❖ про 30-річчя утворення Народного Руху України за перебудову та інші матеріали.

Вісті з Фундації імені Івана БАГРЯНОГО

1. Відійшли у вічність члени Фундації

3 року в рік меншає членів Фундації ім. Івана БАГРЯНОГО, яку засновано 1975 року. В цьому році відійшли у вічність три відомі особи, члени Фундації, мешканці США.

27 травня 2019 року на 97-му році життя помер Олексій ВОСКОБІЙНИК, який народився 1922 року в місті Миргороді на Полтавщині. Студював він в Харківському електротехнічному технікумі. Під час Другої світової війни залишив Україну й жив у Німеччині, виїхав до Канади, а пізніше переїхав до США. В 1964 році він створив свою будівельну компанію, яка набувала багато висотних будинків в місті Стей Каледж в штаті Пенсильванія. Заробляючи гроші в будові, він з Галиною, своєю дружиною, жертвували великі суми на різні проєкти в місті, де жили, та різним українським установам і організаціям з Канади, США та України. Він був засновником заводу елітного насіння кукурудзи «Майс» у Черкасах. Тисячі доларів дало подружжя Олексія ВОСКОБІЙНИКА Фундації ім. Івана БАГРЯНОГО.

Другою особою, що увійшла у вічність **25 травня 2019 року на 90-му році життя, є Федір ГАЙОВИЙ** – секретар управи Фундації. Народився він 1930 року на Київщині. Його дід та дядько були в армії Симона ПЕТЛЮРИ. Родина ГАЙОВИХ, як і тисячі інших гнаних і переслідуваних комуністичною владою, виїхали з України під час війни. Жили вони в Австрії, Італії, Англії, Аргентині, а 1957 року переїхали до США. Живучи в штаті Міннесота, був активним членом партії УРДП, ДОБРУ–у, Легіона Симона ПЕТЛЮРИ та виконував різні обов'язки головних управ вище згаданих організацій і рівночасно був представником газети «Українські вісті». Окрім активної праці для громад, його родина виділяла великі суми грошей на українські видання та давала й дає пожертви на Фундацію, фонд Володимира ВИННИЧЕНКА, оборони Івана ДЕМ'ЯНЮКА, УВАН, НТШ, на бібліотеку Симона ПЕТЛЮРИ в Парижі, ЗУАДК, Гарвардські студії, Українську Гельсінську Спілку та на інші культурні й громадські цілі.

Третьою особою Фундації, що відійшла у вічність **на 84-му році життя 21 квітня 2019 року, є доктор Юрій КРИВОЛАП**. Він був найбільш відомий і активний в Об'єднанні Демократичної Української Молоді (ОДУМ), виконував в різні роки обов'язки, а в роках 1967-1976 був головою ЦК ОДУМ-у. Його батьки залишили Україну і після війни опинилися в Німеччині, а звідти вирушили до Америки. В 1960 році Ю. КРИВОЛАП скінчив Дрексельський університет, де отримав диплом бакалавра біологічних наук. Два роки пізніше він мав уже диплом магістра мікробіології з Пенсильванського університету. А в 1964 році отримав в тім же університеті вище наукове звання доктора, після закінчення дисертації з ділянки мікробіології. Від 1964 до 1970 року був асистентом професора, а пізніше – доцентом, професором в Марилендському університеті. Він був активним членом ОДУМ-у, УВАН, УРДП, головою ділового комітету побудови пам'ятника митрополитові Василеві ЛИПКІВСЬКОМУ коло церкви Св. Андрія в Південному Бануд Бруці та в керівництві Української Православної Церкви в США. Поховали його й Олексія ВОСКОБІЙНИКА на українському кладовищі св. Андрія в Південному Баунд Бруці. Вічна їм пам'ять!

2. Микола ЖУЛИНСЬКИЙ – лауреат премії Імені Івана БАГРЯНОГО в 2019 році.

Микола Григорович ЖУЛИНСЬКИЙ народився 25 серпня 1940 року в селі Новосілках Млинівського району Ровенської області в родині селянина. 1958 року він закінчив Боремельську середню школу, а 1960 року – Дубнівське педагогічне училище, а 1968 року – факультет журналістики Київського державного університету ім. Тараса ШЕВЧЕНКА. Після проголошення України незалежною державою як директор Інституту літератури він вагомо сприяв в організації першого ювілейного вечора Івана БАГРЯНОГО в Україні і загалом допомагав Фундації ім. Івана БАГРЯНОГО в її діяльності щодо повернення імені та спадщини письменника в Україну.

Читайте на 2-й стор.

ТО БУЛА МИРНА, ДЕМОКРАТИЧНА, НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНА РЕВОЛЮЦІЯ

(До 30-річчя
Народного Руху України)
(Закінчення. Початок – у
числі 18-му нашої газети)

24 серпня Верховна Рада також ухвалила постанову про проведення 1 грудня 1991 року всеукраїнського референдуму. На нього виносило одне питання: чи підтримує наш народ Акт про державність Батьківщини. Існували принаймні дві підстави для цього. По-перше, першогрудневий референдум був покликаний скасувати рішення березневого 1991 року референдуму, на якому більшість жителів УРСР проголосували за збереження СРСР. По-друге, результати референдуму мали правовим способом остаточно й назавжди закріпити самостійність України.

Адже ухвалений тодішньою ВР Акт проголошення Незалежності України могла б у майбутньому скасувати ВР іншого скликання. Такий небезпечний варіант розвитку подій неможливо було ігнорувати. Результати референдуму мають юридичну силу вищу, ніж Закон чи інший нормативний документ будь-якого органу державної влади. Через те ворогам України, які схотіли б правовим способом вчинити замах проти її державного суверенітету, буде вже недостатньо навіть позитивного для них рішення законодавчого органу. Їм довелося б питання ліквідації державності виносити на новий всеукраїнський референдум. Не маємо жодних сумнівів: мудрий Український народ ніколи й нізащо не допустить такого трагічного розвитку подій.

Члени НРУ доклали чимало зусиль і ресурсів задля досягнення високих результатів референдуму. Щодня впродовж трьох місяців ми проводили інтенсивну агітаційну діяльність серед земляків. Щоб досягти максимально високих результатів на всій території держави, багато хто з нас, жителів міст і сел Центру й Заходу України, їздили для проведення агітаційної діяльності в південно-східні області. Наша подвижницька патріотична праця була дуже успішною. Сотням тисяч людей ми допомогли позбутися комуністичного дурману і московсько-імперської облуди. Завдяки наполегливій агітаційно-просвітницькій роботі донецькі шахтарі, маріупольські металурги, миколаївські корабелі стали почувати себе свідомими українцями.

Оскільки 1 грудня 1991 року також проводилися перші в державі вибори Президен-

та України, чимало рухівців працювали членами виборчих комісій різних рівнів. Безперечно, без наших волі, розуму, сумлінності та енергійної діяльності результати референдуму не були б такими вражаючими, навіть триумфальними. Лише після несподівано високої для всіх нас (а також для друзів і ворогів) підтримки всенародним референдумом Акту проголошення Незалежності України новостворена Українська держава дістала дипломатичне визнання світового співтовариства і стала суб'єктом міжнародного права.

Отже, заслуга Народного Руху у здобутті Вітчизною державності – безсумнівна, історична, колосальна і вирішальна. Без активної державницької діяльності РУХу не постала б Вільна Україна. На жаль, цю істину, очевидну для освічених українців і для світу, вперто ігнорують чиновники (у їхньому середовищі чимало – українофобів і самозакоханих невігласів), у тому числі – й більшість високопоставлених посадовців.

У виступі з нагоди 28-ї річниці Незалежності України (слабкому з аналітичного і політологічного поглядів) новообраний президент з незрозумілих причин жодного разу не згадав про НРУ, організацію, в лавах якої мільйони патріотів у складних умовах виборили державну суверенність нашої Батьківщини. Назвавши імена декількох героїчних лідерів Руху, він не підкреслив вирішальної ролі у боротьбі за волю нашої Держави великої кількості найкращих синів і дочок українського народу. Не подякував їм за діяльний патріотизм, добру волю й велику мужність. Зі святкового виступу неможливо було зрозуміти, що за події призвели 28 років тому до проголошення Незалежності України і чия в тому найбільша заслуга. Звісно, очільник держави прочитав текст, написаний спічрайтерами, недосвідченими й некомпетентними. Очевидно, серед них нема осіб всебічно освічених, з добрим знанням історії. Щоб досягти належного рівня професіоналізму, всім їм треба ще дуже довго й багато вчитися.

Не вдалося довідатися, чи знає глава держави про те, що з вини влади впродовж чотирьох років не виконуються ЗУ від 09.04.2015 р., № 314 «Про правовий статус і вшанування пам'яті борців за незалежність України у 20-му столітті», який надає цей статус усім, хто був членом Руху станом на

24 серпня 1991 року. Адже на сьогодні ніхто з нас, перших рухівців, офіційно не має правового статусу борця за святу справу, ніхто не отримав від держави нагрудного знака й відповідного посвідчення. Ми не просимо пільг (наголошую: за державність України, за щастя рідного народу, а не за пільги ми боролися в молоді роки, ризикуючи здоров'ям і навіть життям), але вимагаємо від влади справедливості. Очевидно, вона має негайно виправити зазначену помилку чи недоробку попередників. Адже багато борців за Україну періоду 1989-91 р.р. упродовж минулих років покину-

ли цей світ, у тому числі й від хвороб, «зароблених» на майданах і барикадах. Решта – це вже немолоді люди; на жаль, чимало з них навіть не знають про вище згаданий закон.

Із трьох корінних, нагальних, завдань національно-демократичної революції, і з трьох її цілей, нам вдалося досягти лишень однієї, найголовнішої, – вибороти державність України. На жаль, питання влади і власності в нашій державі не були ні 28 років тому, ні пізніше розв'язані в інтересах українського народу. Нерозв'язаними залишаються вони ще й досі, незважаючи на дві наступні революційні хвилі: Помаранчевий Майдан 2004 року і Євромайдан 2014 року.

Час показав: не закінчена результативно, в інтересах повсталого народу, політична революція загрожує суспільству великими бідами. Так само, як загрожує людському здоров'ю вчасно не вилікувана хвороба. Іншими словами: не розв'язані своєчасно назрілі політичні й економічні проблеми становлять для соціального організму небезпеку не меншу, ніж вчасно не вилікувана, занедбана хвороба для організму біологічного.

З жалем доводиться констатувати: на прикладі недавніх подій української історії знайшла підтвердження знаменита політологічна формула «Революцію задумують романтики, здійснюють фанатики, а плодами її користуються негідники!».

Але так не повинно бути! Закон і справедливість мають запанувати в Україні. Ми, ветерани національно-визвольних змагань, безпосередні учасники боротьби за незалежність Батьківщини у 1989-91 р.р. впевнені, що разом із молодією генерацією борців за волю, за утвердження добра і правди на рідній Українській землі, здолавши всі перешкоди, побудуємо народну Українську державу: суверенну, могутню, демократичну, правову, справедливу й замогутню! Як нащадки, духовні послідовники, спадкоємці і продовжувачі великих звершень наших «славних прадідів великих», неодмінно виконаємо святі їхні Заповіти. І покажемо світові, що всі «ми, браття, – козацького роду!»

Слава Україні! Вічна Слава народним Героям: першим рухівцям і всім поколінням борців за Українську державу!

**Анатолій КОВАЛЬЧУК,
учасник боротьби за
Незалежність України
у 20-му столітті.**

Вісті з Фундації імені Івана БАГРЯНОГО

(Закінчення. Початок на 1 стор.)

Як віце-прем'єр уряду України й директор Інституту літератури НАН України доклав багато організаційних старань до того, щоб Іванові БАГРЯНОМУ (посмертно) було присвоєно Державну премію ім. Тараса ШЕВЧЕНКА 1992 року.

Микола ЖУЛИНСЬКИЙ є автором низки статей, передмов, післямов, коментарів для програм телебачення та радіо, які присвячено творчості Івана БАГРЯНОГО, що суттєво сприяло і сприяє популяризації імені письменника, його ідей та поглядів.

В Інституті літератури зберігається частина архіву Івана БАГРЯНОГО, яка була передана США за фаховим керівництвом Миколи ЖУЛИНСЬКОГО, де відбувається вивчення різних напрямків творчості письменника...

3. Фундація імені Івана БАГРЯНОГО.

Фундацію ім. Івана БАГРЯНОГО створено в кінці травня 1975 року в Торонто (Канада) на сьомому з'їзді Української Революційно-Демократичної партії (УРДП), яку довгий час, аж до смерті, очолював Іван БАГРЯНИЙ. Тоді ставилося шість основних організаційних справ, на які було потрібно фінанси. А саме:

1. Допомогати всіма способами визвольним процесам, що відбуваються в Україні. Щоб вона стала незалежною державою.

2. Включити молоде покоління діаспори, вихідців зі східних та центральних земель України, в політичне та громадське життя.

3. Видати історію УОРДП та історію української еміграції, розповісти світові про голод 1933 року, створений і проведений Москвою, який виморив коло десяти мільйонів українців, про тюрми, заслання, розстріли, розкуркулювання та інші «блага» комуністичної системи, яку вони особисто пережили й залишились живими. Видати праці про примусову репатріацію «на рідну» осіб зі східних та центральних земель України та затримати якнайдовше видавничу діяльність Багрянівського руху, розповісти про великий вклад праці створених за ініціативою членства УРДП організацій. Таких, як Демократичне об'єднання колишніх репресованих українців советами (ДОБРУС), Союзу українців, жертв російсько-комуністичного терору (СУЖЕРО), Легіону імені Симона ПЕТЛЮРИ, Товариство прихильників УНР та Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ).

4. Зібрати й видати друком публіцистику, листування та всі твори Івана БАГРЯНОГО.

5. Видати цінні національно-патріотичні праці осіб, причетних до середовища УРДП.

6. Фінансово допомагати газеті «Українські вісті», яка виходила в Ульмі (Німеччина), а в 1978 році її було перенесено до Детройту в США.

За час існування Фундації як неприбуткової організації, пожертви, дані їй, можна списувати жертводавцям як пожертви на добродійні цілі при виповненні федеральних податків.

Першим головою Фундації була Галина ВОСКОБІЙНИК, а після неї в різні роки Фундацію очолювали Анатолій ЛИСИЙ, Олександр СКОП, а з грудня 2008 року й по сьогодні її очолює Галина ВОСКОБІЙНИК.

За роки існування Фундації вона видала чи фінансувала більше сотні різних книг українською мовою (і деякі – англійською): про дисидентів, про голод 1933 року, проведений Москвою; з якого вмерло коло 10 мільйонів українців; про розстріли у Вінниці та праці на інші теми, які мало відомі молодшій генерації України та й діаспори.

Ті книги безкоштовно висилалися до бібліотек та наукових установ України. Фундація фінансувала видання книг «Сталінізм в Україні» Григорія КОСТЮКА, «Другий зимовий похід», «Розстріляне відродження» Юрія ЛАВРИНЕНКА (ДИВНИЧА), «Велика вітчизняна війна, яка не була вітчизняною війною» Федора ПІГДА, «Диявольська гра» Юрія КРАСНОЩОКА, «Страта голодом» Семена САРІВА (Мирона ДОЛОТА), «Москва сльозам не вірить» Василя ГРИШКА, «З каторги одержимих» Леоніда БОЙКА, «Український голокост 1932-1933. Свідчення тих, що вижив» о. Юрія МИЦІКА та багато інших.

З нагоди 70-ліття бандуриста-композитора Григорія Китастого, який був членом УРДП, другом І. Багряного, довгий час жив у Чикаго й очолював ансамбль бандуристів ОДУМ у Чикаго, Фундація видала книгу «Збірник на пошану Григорія Кутастого» й приклала багато старань у поставленні на його могилі пам'ятника в Савт-Бавнд-Бруці, Нью-Джерсі.

В 1996 році Фундація видала в Києві збірник пісень «Вставай, народе» Г. Китастого до текстів віршів багатьох авторів діаспори та України, що він написав музику.

Прошли роки й старша активна політична генерація східних та центральних земель України, що були членами УРДП-УДРП та його братніх організацій, почали відходити в інший світ. Після того, як Україна стала незалежною державою, було змінено назву партії УРДП на УДРП (Українська Демократично-Республіканська Партія). А з кінцем травня 2000 року, на XII з'їзді УДРП, вирішено припинити існування партії та газети «Українські вісті», яка появлялася з 1945 року. Читачам газети запропоновано стати передплатниками найстаршої української газети в світі «Свободи», яка має щомісячну сторінку Фундації ім. І. БАГРЯНОГО. Подальше існування партії за межами України, членство та провід партії уважали нелогічним і непотрібним, а переносити свою діяльність в Україну, де на той час вже було багато партій, не було ні сенсу, ні потреби. Було вирішено, що Фундація, яка мала гроші, може бути кориснішою в розбудові й закріпленні Української держави.

Олексій КОНОВАЛ, редактор бюлетеню Фундації імені Івана БАГРЯНОГО (вересень – грудень 2019 рік) ВІД РЕДАКЦІЇ газети «Промінь Просвіти Є». Ми опублікували більшу частину матеріалу «Бюлетеня», надісланого нам паном Олексієм КОНОВАЛОМ. У наступному числі подамо завершення допису про діяльність Фундації імені Івана БАГРЯНОГО, а також подамо допис Олександра ШУГАЯ «Щоб жити без ширм...» (до 120-річчя від дня народження Бориса АНТОНЕНКА-ДАВИДОВИЧА).

ЗАДЛЯ РОЗВИТКУ СПРАВЖНЬОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Згадуючи Ігоря МИХАЙЛИНА, який два роки тому, 4 листопада 2017-го, пішов у інші світи, маємо пам'ятати, чим він жив і дорожив. Знаючи його ще зі студентських років, я стверджую, що це була журналістика. А тому, укладаючи цю газетну сторінку, на котрій виділяю лише мікроскопічну частинку його величезної за обсягом і глибиною дослідницької роботи, я переконаний, що він – не лише професор, не лише доктор філологічних наук, що він був не лише академіком Академії наук вищої освіти України, а ще й Доктором журналістики (з великої літери!) за величиною того внеску, який зробив у науку, постійно досліджуючи журналістику.

А ще з тієї причини маємо звертатися до його творчості на цій дослідницькій ниві, що сьогодні спостерігаються тенденції з дискредитації журналістики (це коли вона все більше походить на піар-діяльність тих, які самі себе називають журналістами, а насправді справно служать своїй кишені або ж тим комерційним структурам, що їх найняли). Однак правдивці за суттю своєї діяльності не мають прислужувати, а мають розповідати чесно про те, що відбувається в світі, де вони живуть і який вони вивчають. І тому задля продовження розвитку справжньої журналістики, а – не пародії на неї, маємо цінувати творців, а не імітаторів. Тому й звертаємося до творчості Ігоря МИХАЙЛИНА.

МИХАЙЛИН Ігор

радянській драматургії» (Харків, 1987), «Гамартія Миколи Хвильового» (Харків, 1993), «Вивчення творчості Олександра Корнійчука в школі» (Київ, 1987), «Достоевський і Шевченко» (Харків, 1994), «Основи журналістики» (Харків, 1998; 2-ге, розшир. і поліпш. вид. – Харків, 2000; 3-те вид. – Київ, 2002; 4-те вид. у рос. перекл. – Харків, 2004; 5-те вид. доп. – Київ, 2011), «Історія української журналістики. Частина перша» (Харків, 2000; 2-ге вид. – Харків, 2005), «Науково-дослідна робота студента з журналістики» (Харків, 2001; 2-е вид. доп. – Харків, 2010), «Історія української журналістики XIX століття» (Київ, 2003), «Нарис історії журналістики Харківської губернії. 1812–1917» (Харків, 2007), «Літературна Харківщина. Поезія» (Харків, 2007), «Петро Василенко: Літературний портрет» (Харків, 2007), «Журналістика як всесвіт: вибрані медіадослідження» (Харків, 2008), «Сучасний словник літератури і журналі-

стики» (у співавторстві; Харків, 2009), «Журналістська освіта і наука» (Суми, 2009), «Журналістика: словник-довідник (Київ, 2013), «Іван Перепеляк: Літературний портрет» (Харків, 2013; 2-е вид. доп. – Харків, 2014), «Про Шевченка і не тільки» (Харків, 2014).

Ігор Михайлин – академік Академії наук вищої освіти України, голова Харківського історико-філологічного товариства упродовж 1998–2017 р.р., член Національної спілки письменників України, почесний громадянин міста Мерефи. 4 листопада 2017 Ігор Леонідович Михайлин помер. Похований у м. Мерефа на Харківщині...

(Матеріал взято із сайту Харківського історико-філологічного товариства за посиланням: <http://www.hi-phi.org.ua/index.php/chleny-tovarystva/23-mykhailyn-igor> .

На світліні: (на 1-й сторінці) МИХАЙЛИН Ігор Леонідович; фото – за посиланням: <https://i.ytimg.com/vi/dH8JRByeesA/maxresdefault.jpg>

«Було знищено українське державне книгодрукування та книгорозповсюдження, покинуто напризволяще українську журналістику...»

...У колишнього колоніального народу, який вирвався на свободу, опиняється в руках лише два інструменти: свобода і слово – для утвердження своєї національної ідентичності. Він тепер може говорити про свої історичні кривди, гірке сучасне, стан культури й освіти та скликати під прапори правди своїх симпатиків і прихильників, апелюючи до первісних, християнських, загальнолюдських чеснот: милосердя, справедливості, добра, істини...

Засадничо національна ідентичність вважається природною, такою, що сама себе виправдовує й забезпечує без сторонньої допомоги та підтримки. Французу на своїй етнічній території просто ніколи не прийде в голову думка, чому це він повинен залишатися французом і чи не стати йому, наприклад, німцем, англійцем, шведом. Чи може француз уявити, щоб президент Франції зробив заяву, подібно до тієї, на яку спромігся наш КУЧМА, коли сказав: національна ідея в Україні не спрацювала? Питання риторичне.

Але перед пересічним українцем (принаймні на Сході, Півночі і в Центрі України) встає вічне питання: бути чи не бути українцем, називатися чи не називатися ним, заговорити чи не заговорити українською мовою, зізнатися чи не зізнатися в тому, що він – українець, чи пристати на протилежну позицію, ідентифікувати себе з колишньою панівною нацією...

За роки незалежності Українська держава КРАВЧУКА і КУЧМИ довела свою ворожість до українського народу, незацікавленість у зміцненні його національної (причому як етнічної, так і громадянської) ідентичності. Якщо це все ж відбулося, про що свідчить перемога українця В.ЮЩЕНКА над проросійським В.ЯНУКОВИЧЕМ, то це сталося всупереч усім державним спробам вихолостити українську національну ідею, дискредитувати її. Було знищено українське державне книгодрукування та книгорозповсюдження, покинуто напризволяще українську журналістику, ефір віддано російським власникам, припинено виготовлення кінофільмів, анімації для дітей, знищено українську науку, 44 тис. кандидатів і докторів наук за роки незалежності емігрували з України за кордон...

(Книга «Журналістика як Всесвіт», з глави 1.4 «Національна ідентичність українців і журналістика»)

ОКРЕМІ СТАТТІ З КНИГИ: «Журналістика. Словник-довідник»

Свобода слова

Демократична свобода, яка полягає в праві громадян та їх об'єднань вільно публічно (усно чи письмово) висловлювати свої погляди, відтворювати і витлумачувати об'єктивну дійсність відповідно до своїх поглядів і уподобань, не порушувати прав інших на такі самі висловлювання і законів держави. Прагнення до свободи – один із невід'ємних атрибутів людини. Під свободою розуміють право на будь-яку діяльність, наслідки якої не завдають шкоди природному та соціальному довкіллю.

Лист

Спосіб зв'язку редакції з читачкою аудиторією. У листах читачі реагують на порушені теми, висловлюють свої погляди, іноді просять допомоги. Сучасні українські газети у вихідних даних у вигляді додаткової інформації зазначають: «Листування з читачами – лише на сторінках газети. Редакція не пересилає скарги в різні інстанції». За радянських часів редакція була зобов'язана реагувати на читачькі звернення. перевіряти викладену в них критичну інформацію і відповідати на них у встановленому законом порядку. Тепер такого обов'язку вона не має. Однак листи залишаються для редакції важливим джерелом інформації та уявлення про резонанс опублікованих матеріалів.

Лист відкритий

Публіцистичний жанр, який передбачає епістолярну форму, наявність конкретного адресата і публічну вагомість викладених фактів, оцінок і думок. Саме остання ознака уможливорює відкритість листа, тобто за умов його адресаті конкретній особі (або групі осіб), оприлюднення для загального ознайомлення з метою обговорення суспільно важливої проблеми. Наприклад: «Каченята плачуть (Відкритий лист до прокурора УРСР)» (1948) Остапа Вишні, «Лист до Івана Виргана» (1959) М. Рильського, «Лист Адамові Міхніку» (1989), «Лист митрополитові» (1990), «Відкритий лист президентові Америки» (1991) Є. Сверстюка та ін. Лист відкритий, як і риторичне запитання, не передбачає відповіді.

Інтернет-журналістика

(веб-журналістика, електронна журналістика, кібержурналістика, мережева журналістика)

Органи масової інформації, розміщені в мережі Інтернет. Інтернет-журналістика як система бурхливо розвивається, на підставі стратегії чотирьох характеристик – усе, усім, завжди, скрізь. Інтернет-журналістика започаткувала в 1992 році газета «Chicago Tribune» (Чиказька трибуна), яка вперше помістила в мережі свою електронну версію. Газета «Christian Science Monitor» (Християнський науковий порадник) стала першим загальнонаціональним американським виданням, що припинило друкувати паперову версію і залишило тільки електронну. Нині розрізняють електронні версії друкованих паперових видань (газет і журналів), окремі електронні часописи, які існують тільки в мережі; текстові версії новинарних теле- і радіопрограм; трансляції в мережі в реальному часі й у записах з архіву радіо- і телепередач ефірних радіостанцій і телевізійних каналів; розміщення в мережі радіо- і телепрограм, які не транслювалися в ефірі; створення радіо- і телеорганізацій масової інформації, які ведуть мовлення лише в мережі й не мають ефірної трансляції.

Сторінку підготував Сергій ЗІНЧЕНКО

«СВОБОДА АБО Є, АБО ЇЇ НЕМАЄ...»

...Лише зі смертю СТАЛІНА починаються процеси духовного відродження. Але імперія не може бути демократичною. Рух шістдесятників породив дисидентство, але й чергову хвилю нищення свідомого українства, нове покоління якого з'явилося після, здавалося б, нищівного сталінського прополовання.

На середину 1980-х років соціалістична система господарювання, заґрунтована на рабській праці, усуненні з життя місця для творчості, ініціативи, остаточно вичерпала свій потенціал і почала розпадатися. Врятувати її могло повернення до демократизації, свободи, вільної конкуренції. Але саме запровадження демократичних свобод і гласності привели до руйнування радянської імперії. Правда про злочини російських комуністів проти всіх народів СРСР, а особливо проти українського, була такою страшною, що в масовій свідомості відбувся зсув громадської думки в напрямку цілковитого несприйняття соціалістичних ідеалів. Історія СРСР остаточно довела всьому світові, що утопічний комунізм так ніколи й не став комунізмом науковим, тобто не був

перетворений ні на науку, ні на практику. А його запровадження насильницькими методами в СРСР привело до жахливих жертв і в світовій opinіо поставило соціалізм на один рівень з фашизмом.

Свобода або є, або її немає... Можливо, майбутнім поколінням учених, істориків журналістики щось буде бачитись інакше в концепції ХХ століття, і вони внесуть більш чи менш відчутні корективи, але поки що картина історії української журналістики ХХ століття має такий вигляд:

- 1) **змістом періоду** є боротьба українського народу за свою Державність, що породжувало сталий опір російських царської і радянської імперій і викликало Національну Катастрофу;
- 2) **перший період** історії ХХ століття охоплює 1901–1933-ті роки, це період національно-визвольних змагань українського народу;
- 3) **другий період** припадає на 1930–1980-ті роки і є періодом тоталітаризму;
- 4) з 1991 року розпочинається **сучасний період** розвитку української журналістики.

(Книга «Журналістика як Всесвіт», з глави 3.4 «ХХ століття як епоха в історії української журналістики»)

ЖУРНАЛІСТИКА – ДОЧКА РЕФОРМАЦІЇ

Журналістика, як будь-яка творча галузь, для свого функціонування (і виникнення, безумовно) потребує свободи. І ось таку ситуацію свободи створила для журналістики Реформація. Попередній стан функціонування суспільства можна кваліфікувати як стан рабства. Рабам ніяка журналістика не потрібна. Журналістика потрібна тому суспільству, яке розуміє, що воно розвивається, що в світі буває купа новин, що ці новини треба пізнавати, відображати у світі. Коли ж у світі існує монополія на істину (а таку монополію встановлювала католицька церква), тоді: «існує істина, вона – у нас, її треба пізнавати за допомогою посту, голодування, за допомогою інших справ, які пов'язані із аскезою, але аж ніяк – не із читанням книжок, вивченням світу, світобудови і так далі...».

І от у цій ситуації з'являється ЛЮТЕР, який проголошує: кожна людина має право читати Святе письмо, розуміти його, витлумачувати його, говорити з іншими, такими ж рівними особистостями, про це Святе письмо. І тоді створюються умови для народження журналістики. Спрямована журналістика на пізнання світу, навколишнього, чужого, на перетворення чужого на своє, на адаптацію людини в соціумі. Журналістика надає людині можливість створити адекватну поведінкову модель для реакції на зовнішній світ. В цьому сенсі журналістика – це дочка Реформації, яка розкріпачила людину і дала їй можливість утворитися в цьому світі й пізнавати його.

Телеканал «Надія», 26 квітня 2017-го року

(Інформація на відеонаосії розміщена за таким посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=BsfmWSuKOaQ>)

Криворіжці візьмуть участь в дискусії про ОТГ

Питання необхідності проведення адміністративної реформи в Україні постало вже в перші роки незалежності, оскільки перехід на ринкові відносини вимагав створення нових підходів до самоорганізації і самоуправління громадських інститутів. У результаті розпочатої після 2014-го року реформи децентралізації влади було створено майже 1000 об'єднаних територіальних громад (ОТГ), що обіймають майже 40 відсотків території України. До нашого міста завітав один із учасників виконаного впродовж 2016-17 років проекту під назвою ДОБРЕ за сприяння Американського агентства міжнародного розвитку (USAID) та польського Фонду розвитку місцевої демократії (FRDL) Єжи Даровські, який поділиться своїми думками про перебіг і сучасний стан згаданої реформи. Дискусії з цих питань призначені на 29 жовтня поточного року за участі двох окремих аудиторій. З гостем із Польщі, який одночасно є членом Агенції Регіонального Розвитку України, зустрінуться

члени громадської ради при районній державній адміністрації Криворізького району та актив району, а також студенти і викладацький склад Криворізького економічного інституту Київського національного економічного університету.

У підготовці й проведенні цього заходу взяли участь активісти ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство», яке є членом польсько-українського партнерства «Відріс», до якого належить й ініціатор самої дискусії пан Єжи Даровські. Прибувши до Кривого Рогу, пан Даровські разом з колегою Олександром Чижиковим відвідали могилу недавно померлого історика і журналіста, колишнього учасника Партнерства Володимир Думанського і поклали квіти. Вони зустрілися також з нездухою матір'ю покійного.

На світлинах: у виставковій залі; на кладовищі.
Фото Олександра ЧИЖИКОВА

...Плюс фейсбукізація всієї країни

(Якими будуть наслідки наступу нових медіа)

2019 року, вперше в історії, інтернет-ЗМІ та соціальні мережі в Україні обійшли за популярністю телебачення, а рівень довіри до традиційних засобів масової інформації виявився нижчим, ніж до нових медіа. Такими є результати щорічного дослідження «Ставлення населення до ЗМІ та споживання різних типів медіа в 2019 р.», які були представлені 22 жовтня. Найважливішим чинником для зростання популярності онлайн-медіа є зростаючий рівень «інтернетізації» українців. За даними соціологів, сьогодні онлайн присутні 85% мешканців України — від 2015 року частка вітчизняних інтернет-користувачів зросла на 14%. Щороку збільшується і частка активних «юзерів» — якщо 2015 року близько 70% респондентів виходили онлайн час від часу, то 2019-го стільки ж українців використовують інтернет щоденно. Утім, звісно, популярність нових медіа пояснюється не лише технічними причинами. Є ще ціла купа чинників та обставин, детально про які ми розповімо нижче.

СОЦМЕРЕЖІ ПЕРЕГРАЛИ «ТЕЛІК»

Опитування, дані якого використовуються в цій статті, було проведено соціологічною компанією InMind на замовлення Internews, що реалізує «Медійну програму в Україні» за фінансової підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID). У червні-липні цього року було опитано 4056 респондентів. Похибка вибірки не перевищує 2,5%. Також для додаткової інтерпретації даних, отриманих у дослідженні, проводилися фокус-групи. Якій частині було проведено в 2 етапи: 4 фокус-групових дискусії до початку кількісного етапу дослідження для уточнення та доопрацювання інструментарію та 6 — після опитування для отримання додаткових інтерпретацій даних. Одним із найважливіших висновків дослідження стало визнання того, що найпопулярнішим інформаційним каналом у мешканців України, навіть у невеликих містах, є соціальні мережі. Соціологічне опитування показало, що сьогодні 68% громадян використовують соціальні мережі для отримання новин, тоді як минулого року цей показник становив 53%. В той же час популярність та охоплення аудиторії телеканалами знизилася — з минулорічних 77% до 66% цього року.

ФЕЙСБУК №1

За даними дослідників, беззаперечним лідером із постачання інформації українцям є «Фейсбук». Причин кілька. По-перше, в ФБ не треба шукати новини, новинна стрічка вже сформована. По-друге, складовими цього інформаційного потоку є не лише повідомлення класичної ЗМІ, а й пости політиків, блогерів, громадських активістів, інших важливих для користувача дописувачів, наприклад, родичів чи друзів, яким людина довіряє і яких хоче читати для отримання цікавої та важливої для неї інформації. І, по-третє — Фейсбук є інтерактивною платформою. В цієї соцмережі можна прокоментувати практично будь-яку публікацію, висловити свою оцінку, свою точку зору, доповісти чи спростувати оприлюднені відомості на свій розсуд і навіть отримати зворотний зв'язок від авторів матеріалу. В традиційних ЗМІ такі опції або

обмежені, або відсутні. На відміну від «Фейсбуку», YouTube, як з'ясували дослідники, не є для українців першочерговим каналом пошуку інформації. Але цей онлайн-ресурс останній час теж нарощує популярність саме як постачальник новин. Річ у тім, що багато громадян використовують відеохостинговий сайт для перегляду ТВ-програм у зручний для себе час. До того ж YouTube є зручною платформою для пошуку сюжетів по темі, яка цікавила користувача. Використання YouTube по мірі «інтернетізації» суспільства поступово стає доповненням до ефірного телебачення, хоча на практиці і відбирає глядача в традиційного ТВ. Instagram фактично не розглядається українськими користувачами цієї соціальної мережі як джерело новин. Але в останній час аудиторія фіксує зростання інформаційного (політичного) контенту і на цьому ресурсі. Лідером зі збільшення значущості як джерела новин є Telegram. За висновками дослідників, Telegram канали дублюють переваги соціальних мереж як каналу інформації, але додатково характеризуються більшою зручністю для користувачів.

ПОЛІТИКА ВСЕ ПСУЄ

Паралельно зі зростанням популярності інтернет-ЗМІ, соціальних мереж та інших онлайн-платформ відбувається зростання рівня довіри громадян до онлайн-медіа і падіння довіри до традиційних засобів масової інформації. Класичним ЗМІ за останній рік стали довіряти в середньому на 11% менше громадян. Показник коливається між 19% у випадку загальнонаціональної преси, 22% — місцевого радіо та 49% — загальнонаціональних телеканалів. Водночас як довіра до загальнонаціональних інформаційних інтернет-ресурсів склала рекордні 51%. Респонденти пов'язують зниження довіри до ЗМІ, головним чином, із політичними кампаніями і насиченістю засобів масової інформації новинами «про політику». Загальне скептичне ставлення до офіційних повідомлень і політичних новин викликано, зокрема, негативним досвідом стикання з неправдивими новинами в минулому.

ВИСНОВКИ-ДЗВІНОЧКИ

Хоча це твердження повністю відповідає теорії та практиці соціальної психології, воно явно має стати холодним душем для адептів ідеї дотримання стандартів як панацеї для сучасної журналістики. Виходить, що правдиві розповіді про щось важливе, але неприємне, зумовляють зростання недовіри аудиторії та, відповідно, падіння рейтингів, і не приведуть до тих позитивних наслідків, про які торочать деякі медіаексперти, не знайомі з законами психології. Це є, здається, головними методами (про «єдиний народ» і таке все інше), а виготовленням обезличених і бездушних продуктів, які можна сприймати практично на всьому пострадянському просторі. Тож чим людям (якщо вони справді хочуть служити Україні) доведеться переглядати свої погляди на те, що насправді є прийнятний культурний продукт. Подивимось, як будуть працювати ті, хто ще донедавна створював такі серіали, в яких ніби у безповітряному просторі жили якісь безповітряні люди, які могли жити там, там, там і сям. Мене особливо свого часу «позабавив» епізод, коли в російськомовному серіалі, виготовленому, в основному, для Росії і де була російська мова повністю, забули приборати з машини напис «Швидка допомога» українською. Це, до речі, й показує те, наскільки до якості вони ставилися, бо головне було — гроші...

Наталія ІЩЕНКО,
газета «День», числа 195-196 2019 року
(У скороченому вигляді)

Повністю читайте за посиланням: <https://day.kyiv.ua/uk/article/media/plyus-feysbukizaciya-vsiviyi-krayiny>

Андрій КУЛИКОВ: щоб менше потерпати від російської пропаганди...

(Закінчення. Початок на 1 стор.)

Коли віра замінюється знанням, тоді у пропагандистів починають реальні сумніви з'являтися — і вони (уже на підставі розумного ставлення до дійсності) починають менш захоплено брехати або взагалі відходити від цього. Так свого часу сталося зі мною. Для цього мені знадобилося отримати пару уроків (коли мою брехню, або, можна сказати, вигадку чи прикрашання дійсності дуже швидко розвінчали там, куди вона йшла). І я по-новому подивився на те, що робилося в нашій тодішній країні, в Радянському Союзі, по-новому все сприйняв. І вже після цього я не міг вигадувати так ефективно, як вигадував.

Тому насамперед мені здається, що вся просвітницька робота щодо того, що «все погано, там — брехня, не дивіться і не слухайте...» зазнає краху не одмінно (подивіться, до речі, на динаміку перебування людей в «Контакте»)..., поки ми не створимо масив якісної української продукції. І тоді людина, яка звикла дивитися серіали, буде обирати українські, бо вони якісніші. Тоді людина, яка звикла слухати радіо, обиратиме українське, бо воно якісніше й цікавіше.

Деякі приклади ми вже можемо, але тут дуже потрібна наполегливість. І саме тут потрібна допомога споживачок і споживачів. Тому що без вашої реакції ми нічого не досягнемо. Без того, наприклад, якщо ви напишете листа: «О, який чудовий фільм з'явився український!...».

З усіх моїх знайомих, яких я знав (це коли мені було ще тільки одинадцять років), тільки моя бабуся їла чорні маслини. Тож я пішов до неї і сказав: «Дайте мені скуштувати». А після того, як вона їх дала, у мене більш ніж на двадцять років розвинулась огида до чорних маслин. Чому? Та тому, що нічого подібного я до того не їв, бо це було дуже незвично. І в українському інформаційному культурному просторі з'являються твори, яких раніше ніколи не було. Публіка, привчена до якогось мінімального прийняттого рівня, їх не сприймає. І тоді у творців чи творчине настає природна реакція: нас не зрозуміли, то таке після цього ми не будемо робити. А ви підтримайте цих людей, напишіть їм про те (чи скажіть), що «ми вас не зрозуміли, але спробуйте до нас звернутися вдруге, втретє». Щоб не збивалися одразу після першої спроби.

Звичайно ж, тут ще є одна проблема. Справа в тому,

що зараз при владі опинилась команда (в тому числі, і в культурній галузі), яка довгий час була причетна до творення «руського міра». Звичайно ж, — причетна до творення не прямими методами (про «єдиний народ» і таке все інше), а виготовленням обезличених і бездушних продуктів, які можна сприймати практично на всьому пострадянському просторі. Тож чим людям (якщо вони справді хочуть служити Україні) доведеться переглядати свої погляди на те, що насправді є прийнятний культурний продукт. Подивимось, як будуть працювати ті, хто ще донедавна створював такі серіали, в яких ніби у безповітряному просторі жили якісь безповітряні люди, які могли жити там, там, там і сям. Мене особливо свого часу «позабавив» епізод, коли в російськомовному серіалі, виготовленому, в основному, для Росії і де була російська мова повністю, забули приборати з машини напис «Швидка допомога» українською. Це, до речі, й показує те, наскільки до якості вони ставилися, бо головне було — гроші...

Матеріал підготували Олена МАКОВІЙ і Сергій ЗІНЧЕНКО

На світліні: Андрій КУЛИКОВ (на першій сторінці).

Промінь Просвіти Є
Видавець і засновник—ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство».
Свідоцтво про державну реєстрацію № 2162 — 900 р, видане 23.02.2017 р.
Передплатний індекс: 60093
Адреса редакції: 50099, м. Кривий Ріг, вул. Церковна, буд. 3, к. 210. e-mail: kmpzt@ukr.net.
Тел. 067-568-39-73, 050-413-12-95

Редактор газети: Сергій ЗІНЧЕНКО.
Редакційна колегія: Сергій ДАШКОВСЬКИЙ, Сергій ЗІНЧЕНКО, Микола КОРОБКО (голова об'єднання), Олександр ЧИЖИКОВ. Логотип виготовив Вадим БОРИСЕНКО. Газета виходить двічі на місяць. Комп'ютерна верстка Л. Верьовки.

Відповідальність за точність наведених фактів, цифр та імен несуть автори матеріалів.
Редакція не рецензує і не повертає рукописи.
За умови використання наших матеріалів посилання на газету «Промінь Просвіти Є» обов'язкове.

Газету друкує офсетним способом КП «Криворізька друкарня» Криворізької міської ради 50050, м. Кривий Ріг, пр. Металургів, 28, тел. 90-63-35.
Обсяг-1 друкований аркуш.
Наклад-1000 примірників.
Замовлення № 1688.